

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Elżbieta Karska

w sprawie z protestu E.M. i M. M.,
przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego,
przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 23 listopada 2023 r.,

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 23 października 2023 r. (data prezentaty) E. M. i M. M. (dalej: „Skarżący”) wnieśli do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności referendum przeprowadzonego 15 października 2023 r.

W uzasadnieniu protestu Skarżący wyjaśnili, że 15 października około godziny 13:00 udali się do Komisji Wyborczej Nr [...] w budynku O. w N. (woj. [...]). Tam osoba zasiadająca w Komisji sprawdziła dane osobowe Skarżących, a następnie zadała im pytanie odnośnie do wydania wszystkich kart do głosowania. W ocenie Skarżących taka sytuacja była nie do zaakceptowania, ponieważ obowiązkiem komisji jest wydanie kart, a nie zadawanie pytania, ile konkretnie kart

wydać. Skarżący podnieśli następnie, że zostali zapytani o stan zdrowia, co też w ich ocenie było niestosowne. W wyniku powyższego, po przyjeździe do domu zadzwonili do Państwowej Komisji Wyborczej oddział w B., aby zgłosić te naruszenia. Biorąc pod uwagę powyższe Skarżący wnieśli protest przeciwko referendum.

Prokurator Generalny w odpowiedzi na protest wniósł o pozostawienie go bez dalszego biegu, jako przyczynę wskazując brak numeru PESEL Skarżących w złożonym przez nich piśmie procesowym.

Państwowa Komisja Wyborcza w odpowiedzi na protest wniosła o pozostawienie bez dalszego biegu z uwagi na brak przedstawienia w nim odpowiednich zarzutów naruszenia przepisów o referendum ogólnokrajowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasady wnoszenia protestów przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego określa ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851 ze zm., dalej: „u.r.o.”). Zgodnie z art. 33 ust. 1 tej ustawy, przeciwko ważności referendum może być wniesiony protest ze względu na zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów u.r.o. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum. Wszelkie inne zarzuty stanowią wyjście poza przewidziany ustawą przedmiot protestu, co czyni go niedopuszczalnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2007 r., III SW 30/07, niepublikowane). Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1, protest przeciwko ważności referendum wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do art. 34 ust. 2 u.r.o., do warunków i trybu wnoszenia protestu przeciwko ważności referendum stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”).

Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych

w art. 241 k.wyb. Jak wskazuje się w orzecnictwie, przepis art. 243 § 1 k.wyb. odsyła do treści całego art. 241 k.wyb., a zatem do wszystkich jednostek redakcyjnych tego przepisu. Należy zatem stwierdzić, że wynikająca z normy prawnej zawartej w art. 243 § 1 zd. 1 k.wyb. sankcja w postaci pozostawienia protestu bez dalszego biegu dotyczy sytuacji, gdy protest pochodzi od osoby niewymienionej w katalogu podmiotów uprawnionych do dokonania tej czynności, zawartym w art. 82 § 3 k.wyb., lub został wniesiony z naruszeniem terminu przewidzianego w art. 241 § 1 k.wyb., bądź też nie spełnia wymagań formalnych stanowiących konstrukcyjne elementy protestu, określonych w art. 241 § 3 k.wyb., tj. gdy wnoszący nie formułuje zarzutów oraz nie przedstawia lub nie wskazuje dowodów, na których opiera swoje zarzuty (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2015 r., III SW 119/15).

W pierwszej kolejności zważyć należy, że Skarżący nie domagają się stwierdzenia przez Sąd Najwyższy nieważności referendum zarządzanego na dzień 15 października 2023 r. Już tylko z tej przyczyny protest Skarżących winien być pozostawiony bez dalszego biegu, skoro brak w nim niezbędnego elementu, konstytuującego i stanowiącego istotę protestu przeciwko ważności referendum, jakim jest żądanie stwierdzenia nieważności referendum. Skarżący w treści protestu, powołuje się nadto na zachowania członków Obwodowej Komisji Wyborczej. Zważyć przy tym należy, że nieprawidłowości takie, o ile rzeczywiście miały miejsce nie zostały wykazane. Skarżący nie przedstawili żadnych dowodów na ich potwierdzenie, uchybiając tym samym obowiązkowi wynikającemu z art. 33 ust. 1 u.r.o. w zw. z art. 241 § 3 i art. 243 § 1 k.wyb.

Z powyższych względów, na podstawie art. 34 ust. 2 u.r.o. w zw. z art. 243 § 1 k.wyb. postanowiono o pozostawieniu protestu wyborczego bez dalszego biegu.

[SOP]

[ms]

